

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: N., IČO: X., N., proti žalovaným: 1/ N., n.o., N., 2/ M., K., **o neplatnosť právnych úkonov**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 15 C 206/2005, na dovolanie žalovaných 1/ a 2/ zastúpených advokátom JUDr. P., B., proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 20. novembra 2007 sp. zn. 6 Co 200/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra rozsudkom z 22. marca 2007 č.k. 15 C 206/2005-185 určil, že je neplatná a/ nájomná zmluva zo 17. augusta 2005, ktorej účastníkmi boli žalobca a žalovaná 1/, a ktorú za žalobcu podpísal žalovaný 2/ (ďalej len „nájomná zmluva“), b/ zmluva o poskytnutí finančného príspevku na úhradu nákladov za sociálne služby z 23. septembra 2005, ktorej účastníkmi boli žalobca a žalovaná 1/, a ktorú za žalobcu podpísal žalovaný 2/ (ďalej len „zmluva o poskytnutí finančného príspevku“). Súd prvého stupňa ďalej „zistil“, že nesúhlas žalovaného 2/ so späťvzatím žaloby v časti, ktorá smerovala voči nemu, nie je dôvodný; konanie voči žalovanému 2/ zastavil. Žalobcovi nepriznal náhradu trov konania. Na odôvodnenie rozhodnutia vo veci samej uviedol, že tak nájomná zmluva, ako aj zmluva o poskytnutí finančného príspevku sú absolútne neplatné právne úkony, ktoré svojím obsahom a účelom odporujú zákonu. Zastupiteľstvo N. síce uznesením č. X. schválilo oba uvedené právne úkony, následne ale došlo k jeho zrušeniu na základe protestu prokurátora. Súd prvého stupňa pri tom poukázal na uznesenie zastupiteľstva N. č. X., ktoré prerokovalo protest krajského prokurátora z 10. novembra 2005 K. a zrušilo uznesenie č. X. zo 4. a 5. júla 2005, ktorým bolo potvrdené pozastavené uznesenie č. X. z 21. júla 2005, ďalej zrušenie uznesenia č. X. zo 4. a 5. júla 2005 potvrdené uznesením č. X. z 18. júla 2005 a zrušenie

uznesenia č. X. z 10. októbra 2005 potvrdené uznesením č. X. zo 17. októbra 2005 (tieto skutočnosti mal súd preukázané výpisom z uznesenia č. X. zo zasadnutia zastupiteľstva N. z 19. decembra 2005). Súd prvého stupňa akcentoval, že tak nájomnú zmluvu, ako aj zmluvu o poskytnutí finančného príspevku podpísal za žalobcu M. (žalovaný 2/), ktorý bol síce podpredsedom N., avšak zastupiteľstvom N. mu nebol určený rozsah zastupovania podľa § 16 ods. 8 zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (ďalej len „zákon o samosprávnych krajoch“). Podľa § 16 ods. 3 zákona o samosprávnych krajoch je štatutárnym orgánom samosprávneho kraja v majetkovoprávných vzťahoch len predseda samosprávneho kraja (v čase podpísania oboch právnych úkonov bol predsedom I.). Pokiaľ ich teda za N. podpísal M., sú tieto právne úkony neplatné. Na odôvodnenie výroku, ktorým bolo konanie voči žalovanému 2/ zastavené, súd prvého stupňa uviedol, že žalobca vzal voči nemu žalobu späť (§ 96 ods. 1 O.s.p.), pričom nesúhlas žalovaného 2/ so späťvzatím proti nemu smerujúcej žaloby nepovažoval za dôvodný, lebo žalovaný 2/ nebol v danom prípade zmluvnou stranou, zmluvy len podpísal a „bol žalovaný nadbytočne“. Súd dodal, že žalovaný 2/ „neprodukoval takú skutočnosť, ktorá by nasvedčovala tomu, že na strane žalovaného 2/ sú vážne dôvody na nesúhlas so späťvzatím žaloby“ (§ 96 ods. 2 O.s.p.). Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ Krajský súd v Nitre rozsudkom z 20. novembra 2007 sp. zn. 6 Co 200/2007 rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa nesúhlasu žalovaného 2/ so späťvzatím žaloby potvrdil, odvolanie žalovaného 2/ odmietol, rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti náhrady trov konania potvrdil a žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že v predmetnom konaní o určenie neplatnosti zmlúv bol povinný preskúmať zmluvu zo všetkých hľadísk, ktoré sú významné z hľadiska Občianskym zákonníkom (§ 34 a nasl. tohto zákonníka) stanovených predpokladov platných právnych úkonov. V prejednávanej veci sa žalobca žalobou domáhal určenia neplatnosti nájomnej zmluvy a zmluvy o poskytnutí finančného príspevku z dôvodu, že tieto právne úkony nepodpísala osoba oprávnená konať za žalobcu. V priebehu konania žalobca uviedol ďalšie dôvody, z ktorých vyvodzuje neplatnosť týchto právnych úkonov, a nad rámec skutkových okolností uvedených v žalobe (o.i.) tvrdil, že nájomná zmluva nešpecifikuje dostatočne predmet nájmu a zmluva o poskytnutí finančného príspevku je v rozpore so zákonom č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci. K týmto, až v priebehu konania dodatočne uvádzaným dôvodom neplatnosti zmlúv, sa žalovaní 1/ a 2/ nevyjadrovali a zotrvávali len na tvrdeniach týkajúcich sa podpísania oboch zmlúv M.. Keďže

v tomto zmysle žalovaní vymedzili aj obsah ich odvolania, odvolací súd sa zaoberal iba nimi tvrdenými dôvodmi. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že v čase podpisovania týchto právnych úkonov nemal žalovaný 2/ určený rozsah zastupovania zastupiteľstvom N.. Z § 11 ods. 2 písm. j/ zákona o samosprávnych krajoch vyplýva, že zastupiteľstvo vymedzuje na návrh predsedu právomoci, ktoré nemôže podpredseda samosprávneho kraja vykonávať v čase neprítomnosti predsedu samosprávneho kraja. Pretože žalovaný 2/ nemal vymedzené právomoci, ktoré nemôže vykonávať v čase neprítomnosti predsedu samosprávneho kraja, nie je správny výklad § 16 ods. 7 zákona o samosprávnych krajoch prezentovaný žalovanými v ich odvolaní, že v danej situácii mohol žalovaný 2/ zastupovať predsedu samosprávneho kraja bez obmedzenia. Odvolací súd sa v tejto časti stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa. Nesúhlasil s ním však v časti týkajúcej sa posudzovania uznesení zastupiteľstva N.. Prvostupňový súd sa zaoberal jeho uzneseniami prijatými po spísaní právnych úkonov, avšak následné úkony žalobcu nie sú z hľadiska posudzovania právnych úkonov relevantné, lebo právne úkony sa posudzujú podľa stavu v čase ich urobienia. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti ako vecne správny potvrdil. Dodal, že nájomná zmluva a zmluva o poskytnutí finančného príspevku sú neplatné aj z ďalších dôvodov, ktoré žalobca neuviedol v žalobe, ale až dodatočne v priebehu konania; ich neplatnosť vyvodil odvolací súd z rozporu s ustanoveniami § 85 ods. 2 až 4, § 71, § 74, § 112i ods. 4 zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci. Odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa aj v časti týkajúcej sa nesúhlasu žalovaného 2/ so späťvzatím žaloby smerujúcej voči nemu, lebo žalovaným 2/ uvádzané dôvody nesúhlasu s dispozitívnym úkonom žalobcu nie sú vážnymi dôvodmi v zmysle § 96 ods. 2 O.s.p. K tomuto záveru dospel odvolací súd vzhľadom na to, že žalovaný 2/ nielen v tomto konaní, ale i v iných súdnych konaniach namietal nedostatok svojej pasívnej legitímácie; z tohto dôvodu napokon žalobca vzal žalobu voči nemu späť. Námietka žalovaného 2/ spočívajúca v jeho terajšom postavení ako poslanca SMK sa týka politickej skladby členov zastupiteľstva N.; jeho politická príslušnosť ale nemôže byť vážnym dôvodom na vyslovenie nesúhlasu so späťvzatím návrhu v zmysle § 96 ods. 2 O.s.p. Keďže odvolací súd potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu v časti týkajúcej sa nesúhlasu žalovaného 2/ so späťvzatím voči nemu podanej žaloby, odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. odvolanie žalovaného 2/ v ďalšej výrokovej časti, ktorým konanie voči žalovanému 2/ zastavil. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil odvolací súd poukazom na ustanovenia § 142 ods. 1 a § 151 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 1/ a 2/. Napadli ním výrok, ktorým bolo a/ potvrdené prvostupňové rozhodnutie v časti o nesúhlase žalovaného 2/ so späťvzatím proti nemu smerujúcej žaloby, b/ odmietnuté odvolanie žalovaného 2/, c/ potvrdené prvostupňové rozhodnutie v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti náhrady trov prvostupňového konania. Spomedzi dovolacích dôvodov na prvom mieste uplatnili dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. a tvrdili, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil a jeho závery sú neudržateľné a vnútorne rozporné, lebo spočívajú na interpretácii § 11 ods. 2 písm. j/ a § 16 ods. 8 zákona o samosprávnych krajoch, ktorá týmto ustanoveniam nezodpovedá. Odvolací súd svoje rozhodnutie založil predovšetkým na nesprávnom názore, že podpredseda samosprávneho kraja nie je oprávnený zastupovať predsedu tohto kraja, pokiaľ mu zastupiteľstvo samosprávneho kraja nevymedzí právomoci, ktoré je oprávnený vykonávať. Správna je ale opačná interpretácia týchto ustanovení, v zmysle ktorej podpredseda samosprávneho kraja zastupuje predsedu samosprávneho kraja ex lege (bez pozitívneho vymedzenia právomocí podpredsedu samosprávneho kraja zastupiteľstvom tohto kraja) v čase jeho neprítomnosti vo všetkých prípadoch s výnimkou tých (negatívne) vymedzených právomocí, o ktorých zastupiteľstvo samosprávneho kraja rozhodlo, že ich nemôže vykonávať podpredseda samosprávneho kraja. Keďže v danom prípade nešlo o výkon právomocí žalovaného 2/ (podpredsedu samosprávneho kraja), ktorú by nebol oprávnený vykonávať, bol žalovaný 2/ oprávnený predmetné zmluvy podpísať za žalobcu a skutočnosť, že ich za žalobcu podpísal, nezakladá ich neplatnosť. Dovolatelia ako v poradí druhý dovolací dôvod uplatnili, že im postupom súdov bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Podľa ich názoru išiel dovolací súd v danom prípade nad rámec zákonnej úpravy danej § 221 ods. 1 O.s.p., lebo v odvolacom konaní zohľadnil a posúdil nie len otázky týkajúce sa podpísania nájomnej zmluvy a zmluvy o poskytnutí finančného príspevku žalovaným 2/, ale tiež nečakane (z pohľadu žalovaných) aj také skutkové a právne okolnosti, ktoré neboli v prvostupňovom konaní posudzované. Odvolací súd tým, že v odvolacom konaní pristúpil k posúdeniu okolností, ktoré podľa jeho názoru znamenali rozpor predmetných zmlúv so zákonom č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci, porušil princíp dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania a konanie zaťažil procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Jeho právne závery, ku ktorým dospel pri posudzovaní týchto okolností, sú neodôvodnené a zmätočné. Rozhodnutie odvolacieho súdu je v tomto zmysle nepreskúmateľné. Navyše, predmetné právne závery odvolacieho súdu vychádzajú zo skutkových zistení, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pokiaľ ide o otázku existencie vážneho dôvodu nesúhlasu

žalovaného 2/ so späťvzatím voči nemu smerujúcej žaloby, vychádza dovolanie z názoru, že žalovaný 2/ mal – aj so zreteľom na dosiahnutý stupeň dokazovania – morálny a procesne ekonomický záujem na tom, aby bolo vo veci meritórne rozhodnuté. Žalovaný 2/ je totiž pod trvalým tlakom názorov časti zastupiteľstva samosprávneho kraja, že nebol oprávnený zmluvy podpísať. V konaní bolo zrejmé, že žalovaný 2/ nebol v danej veci pasívne legitimovaný a žalobca sa späťvzatím žaloby snaží predísť rozhodnutiu vo veci samej, ktoré by pre neho vyznelo nepriaznivo. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je v tomto smere preskúmateľné, čo je dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Zo všetkých uvedených dôvodov žalovaní žiadali dovolaním napadnuté výroky rozsudku odvolacieho súdu zrušiť (spolu s tým tiež zodpovedajúce výroky rozsudku súdu prvého stupňa) a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimčnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Keďže každé konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku má vždy znak výnimčnosti, rámec možného prieskumu správnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa je obmedzený zákonom taxatívne ustanovenými dôvodmi na prípustnosť takéhoto konania. Z tohto dôvodu možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd môže uskutočniť dovolací prieskum len v prípade dovolania, ktoré je procesne prípustné. Ak dovolanie nie je procesne prípustné, dovolací súd sa obmedzí len na konštatovanie procesnej neprípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku a vysvetlení, z akého dôvodu nie je dovolanie prípustné; v takom prípade dovolací súd nemá procesnú možnosť pristúpiť k posúdeniu správnosti právnych záverov vyslovených v napadnutom rozhodnutí.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

1. Dovolanie žalovaných 1/ a 2/, pokiaľ smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený výrok rozsudku súdu prvého stupňa určujúci neplatnosť nájomnej zmluvy a zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov, nie je v zmysle § 238 O.s.p. procesne prípustné preto, lebo napadnutý tu nie je zmeňujúci rozsudok (výrok) odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané.

2. Zvyšná časť dovolania, i keď smeruje proti rozhodnutiu označenému ako rozsudok, smeruje proti rozhodnutiu, ktoré má povahu uznesenia a túto povahu si zachováva, i keď je obsiahnuté v rozsudku. Prípustnosť dovolania žalovaných 1/ a 2/ bolo preto v tejto časti potrebné posudzovať podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú prípustnosť dovolania smerujúceho proti uzneseniu odvolacieho súdu.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (viď § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné

(nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (viď § 239 ods. 2 O.s.p.). V § 239 ods. 3 O.s.p. sú uvedené uznesenia odvolacieho súdu, v prípade ktorých je procesná prípustnosť dovolania vylúčená; spod úpravy danej § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. je takto vyňaté medziiným uznesenie odvolacieho súdu o trovách konania.

Dovolanie žalovaných, ktoré smeruje proti výroku uznesenia odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd a/ potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa nesúhlasu žalovaného 2/ so späťvzatím žaloby, b/ odmietol odvolanie žalovaného 2/ a c/ potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti náhrady trov konania, nie je v zmysle § 239 O.s.p. procesne prípustné – dovolaním napadnuté výroky rozhodnutia totiž nevykazujú znaky rozhodnutí uvedených v týchto ustanoveniach (v prípade výroku o náhrade trov konania ide navyše o dovolanie, prípustnosť ktorého je výslovne vylúčená § 239 ods. 3 O.s.p.).

3. Dovolanie žalovaných by vzhľadom na vyššie uvedené (viď 1. a 2.) mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 a § 239 O.s.p., ale sa (aj so zreteľom na obsah dovolania) zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba uviesť, že z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených procesných väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významný subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k jednej z týchto väd, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Žalovaní existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdili a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru dovolateľov im v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať a konanie je v dôsledku tohto zaťažené procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou žalovaným realizáciu ich procesných práv.

3. 1. Dovolatelia namietajú, že im bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd išiel nad rámec zákonnej úpravy danej § 221 ods. 1 O.s.p., lebo v odvolacom konaní skutkovo a právne posudzoval aj otázky, ktoré v prvostupňovom konaní neboli riešené (išlo najmä o otázky rozporu nájomnej zmluvy a zmluvy o poskytnutí finančného príspevku so zákonom č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci).

V súvislosti s riešením otázky prípustnosti dovolania žalovaných dovolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2000 sp. zn. 5 Cdo 93/2000 (publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 5/2002), v ktorom bol zaujatý názor, že ak v konaní o neplatnosť zmluvy odvolací súd potvrdil vyhovujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ale neplatnosť zmluvy vyvodil z iného dôvodu, než ktorý uviedol žalobca v žalobe a ktorým sa ani súd prvého stupňa nezaoberal, odňal svojím postupom žalovanému možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo žalovaný v odvolacom konaní nemal možnosť vyjadriť sa k tomu dôvodu neplatnosti zmluvy, ktorý odvolací súd považoval za významný, ale ktorý sa v spore dovedy neobjavil.

V prejednávanej veci ale nejde o vyššie uvedený (resp. obdobný) prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, lebo súdy oboch nižších stupňov vychádzali z rovnakého skutkového zistenia, že nájomnú zmluvu a zmluvu o poskytnutí finančného príspevku podpísal za žalobcu žalovaný 2/, a z tohto skutkového zistenia vyvodili záver o neplatnosti oboch zmlúv z toho istého právneho dôvodu, že totiž obe zmluvy za žalobcu podpísal

žalovaný 2/ – osoba neoprávnená konať a podpisovať za žalobcu. To znamená, že žalovníci mali v odvolacom konaní možnosť vyjadriť sa k tomu dôvodu neplatnosti zmlúv (aj len samostatne opodstatňujúcemu záver o neplatnosti právneho úkonu), ktorý bol zohľadnený už v konaní na prvom stupni. V uvedenom zmysle nešlo preto v žiadnom prípade o dôvod neplatnosti, ktorý sa v spore dovtedy neobjavil. Pokiaľ odvolací súd nad rámec konštatovania existencie tohto (základného a samostatného) dôvodu neplatnosti nájomnej zmluvy a zmluvy o poskytnutí finančného príspevku poukázal (navyše) tiež na ďalšie dôvody zakladajúce podľa jeho názoru neplatnosť predmetných právnych úkonov, zreteľne pri tom vyjadril, že základom pre jeho rozhodnutie je to isté, čo pred ním zistil a právne posúdil už súd prvého stupňa; tým však neporušil zásadu dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania a neodňal žalovaným možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

3. 2. Dovolatelia ďalej namietajú, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil a svoje rozhodnutie založil na nesprávnom výklade § 11 ods. 2 písm. j/ a § 16 ods. 8 zákona o samosprávnych krajoch.

Táto námietka sa z rozhodujúceho – obsahového – hľadiska netýka procesnej vady a už vôbec nie procesnej vady v zmysle § 237 O.s.p. Ide tu jednoznačne o námietku nesprávneho právneho posúdenia veci. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. pritom ale odňatie možnosti konať pred súdom dáva výslovne do súvislosti len s faktickou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia), lebo súd pri právnom posudzovaní veci neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka. Právnym posúdením veci súdom, spočívajúcim v aplikácii hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav vyjadreným v rozhodnutí, sa vo všeobecnosti účastníkovi neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003).

3. 3. Procesnú prípustnosť dovolania žalovaných by nebola spôsobilá založiť ani tzv. iná procesná vada konania (vadou tejto povahy je aj dovolateľmi namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu). I keď tzv. iná vada konania, pokiaľ mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je relevantným dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., prípustnosť dovolania nezakladá.

3. 4. Podľa názoru dovolateľov nie sú právne závery odvolacieho súdu podložené úplným zistením skutkového stavu a vychádzajú zo skutkových zistení, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Aj táto, nimi tvrdená, vada (ak k nej došlo) by mala povahu len tzv. inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktorá je síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), nezakladá ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

3. 5. K námietke dovolateľov, že prípustnosť dovolania zakladá spôsob, ako súdy nižších stupňov posúdili a právne vyhodnotili otázku existencie vážneho dôvodu nesúhlasu žalovaného 2/ so späťvzatím voči nemu smerujúcej žaloby, dovolací súd uvádza, že dôvody nesúhlasu žalovaného so späťvzatím žaloby podľa § 96 ods. 2 O.s.p. musia vždy spočívať na konkrétnych okolnostiach; vážnosť týchto dôvodov posudzuje súd, ktorý o nich rozhoduje. Úvahu súdu nižšieho stupňa o existencii vážneho dôvodu v zmysle uvedeného ustanovenia môže dovolací súd podrobiť preskúmaniu len za predpokladu, že mu pre preskúmanie správnosti tejto úvahy bola vytvorená procesná možnosť podaním prípustného dovolania. Prípadná nesprávnosť úvahy súdu nižšieho stupňa o (ne)existencii vážneho dôvodu nesúhlasu so späťvzatím žaloby ale nemá za následok procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorá by zakladala procesnú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia.

Zo všetkých uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaných nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto ich mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní neboli žalovaní úspešní a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalobcovi (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. apríla 2009

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková